

SULAT NI AA GALATIYA min si Paul

Si Paul bayi ngalatag kalahat-lahatan magnasi-hat Lapal Hap pasal si Isa Almasi. Taabut peen kaminduwa na, bayi iya paabut ni lahat Galatiya, ma hi' ma lahat iyōnan Asiya Diki'. Heka दौरा maka kalumaan bayi taabut na ma katilibut lahat Galatiya hi', bo' pignasihatan manga aa hi' pasal kamatay si Isa Almasi pamapuwās dusa sigam. Heka isab bayi magkahagad sampay mangandōl ma si Isa. Makalikut peen si Paul min Galatiya, niya' may'an manga aa kasehean magpandu' in aa magpangandōl ma si Isa, min-san sigam 'nsa' bangsa Yahudi, subay sigam mögbōg isab ma sara' bayi siyulat uk si Musa, bo' supaya sigam pighap maka Tuhan. Minnihi' sasat pikilan manga aa mangandōl ma si Isa ma lahat Galatiya hi'.

Take peen si Paul bang ayi pamandu' ni manga aa Galatiya hi', magtuwi piyabo uk na sulat itu tudju ni sigam. Pasti' uk si Paul ma sulat itu 'nsa' sara' si Musa makalappas sigam min hukuman dusa, suga' pangandōl sigam ma si Isa Almasi.

Biya'-ba' isab ma sulat itu pasal aa magpangandōl bang subay salaingga addat-tabiāt sigam.

Lapal sulat si Paul

¹ Sulat itu min aku si Paul pisampay paiyu ni kaam maglahat maiyu ni manga kalahatan

Galatiya. Kawakilan aku magnasihath suga' kapatut ku 'nsa' min manusiya' maka 'nsa' aa ngawakilan aku. Tōōd aku kawakilan uk si Isa Almasi maka 'Mma' tabi Tuhan, iya bayi makallum si Isa min kamatay na. ² Aku itu sampay kamemon dawuranakan tabi maitu, magdakayo' mabo bissala paiyu ni kaam manga jamaa si Isa Almasi.

³ Mura-murahan bang peen kaam biyuwanan tatabangan maka kasannangan diyōm atay bi uk 'Mma' tabi Tuhan sampay uk si Isa Almasi, Panghu' tabi. ⁴ Si Isa Almasi bayi maglilla' matay supaya piyuwasan dusa tabi, bo' supaya isab 'nsa' kitabi tabo-bo maghinang laath iya daran hinang aa ma waktu itu. Hangkan salaihi' kapaglilla' si Isa Almasi sabab iya asal iya kabayaan 'Mma' tabi Tuhan subay hinang uk na. ⁵ Patut du Tuhan piyudji saumul-umul. Amin.

Dakayo' sadja Lapal Hap

⁶ Inu-inu tōōd aku ma kaam, dayi'-dayi' du kaam palabba min Tuhan iya bayi nawag kaam sabab lasa maka ase' si Almasi. Iyu na kaam pinda min lapal hap pasal si Almasi ni lapal saddi. ⁷ Suga' 'nsa' niya' taōnan lapal hap, saddi min lapal pasal si Isa. Suga' niya' manga aa baya' nasat pikilan bi sampay pindahan uk sigam Lapal Hap pasal si Isa Almasi. ⁸ Suga' bang niya' aa sayi-sayi na, atawa minsan lagi' kami, atawa malaikat min sulga' bang iya nganasihat lapal saddi min pandu' bannal bayi pagnasihath kami ma kaam, aa iyu subay tawwa' mulka' saumul-umul. ⁹ Bayi na itu pagbissalahan kami

bo' bayikan kami buttihi', in bang niya' nganasi-hatan kaam lapal saddi min Lapal Hap asal bayi tatayima' bi, aa ian subay pigmulkaan.

¹⁰ Daa pikilun bi in tiyuyu' uk ku bo' aku siyanglitan uk aa. Suga' asal tiyuyu' uk ku bang aku siyanglitan uk Tuhan. Daa pikilun bi in iya tiyuyu' uk ku in kasulutan manga aa ni aku. Sabab bang ian pagtuyuan ku, 'nsa' na aku taōnan sasohoan si Almasi.

Si Paul kawakilan uk Tuhan

¹¹ Manga dawuranakan ku, niya' pamaintōm ku ma kaam. In Lapal Hap bayi pitanyag uk ku pasal si Isa Almasi, 'nsa' min pikilan manusiya' iya paluwasan na. ¹² 'Nsa' bayi tasambut ku min manusiya'; 'nsa' na isab manusiya' pagguruhan ku. Suga' tasambut ku itu min si Isa Almasi iya du mamanda' ma aku.

¹³ Bayi take bi pasal kajarihan ku ma waktu bayi pamōgbōg ku ma agama Yahudi. Binsana' tōōd uk ku manga aa suku' Tuhan, hati na, jamaa si Isa Almasi. 'Nsa' niya' bayi ase' ku ma sigam. Kabayaan ku subay 'nsa' niya' takapin min sigam. ¹⁴ Pasal pamōgbōg ma agama kami Yahudi, labi du aku bayi mōgbōg min pagkahi kami kamemon. Tuyu' du aku mōgbōg ma usulan min ka'mbo'-mboan kami.

¹⁵ Suga' minsan aku salay'an, pene' du aku uk Tuhan ma sabab ase' na maka lasa na tudju ni aku. Bayi aku pene' uk na ma 'nsa' lagi' aku bayi iyanakan, bayi aku killo' uk na hinang sasohoan na. ¹⁶ Kabayaan Tuhan subay pipanda' kajarihan Anak na ma aku bo' supaya tapatanyag ku Lapal Hap pasal si Isa ni kabangsa-bangsahan

'nsa' Yahudi. Pagka salaihi', 'nsa' na aku pahi' ni sayi-sayi mikipandu' pasal iya ian. ¹⁷ 'Nsa' aku minsan bayi pahi' ni दौरا Awrusalam patibaw ni manga aa kawakilan dahu min aku. Suga' magtuwi aku pahi' ni lahat Arab bo' puwas na pabing aku ni Damaskus. ¹⁸ Palabay tallun tahun iyampa aku pahi' ni Awrusalam patibaw ni si Petros bo' aku pahanti' ma iya duwa pitu'. ¹⁹ Saddi min si Petros 'nsa' niya' aa kawakilan tanda' ku duwal si Ya'kub, iya siyay Panghu' tabi.

²⁰ In sulat ku itu asal bannal. Niya' Tuhan naksi', asal 'nsa' aku magputing. ²¹ Puwas aku may'an bo' iyampa aku pahi' ni kalahatan hi' ni Siriya maka ni Kiliki. ²² Ma waktu ian 'nsa' lagi' aku takila uk manga jamaa si Isa ma hi' ma lahat Yahudiya. ²³ Bayi sigam kahakahan sadja in aku aa magbinsana' manga jamaa si Isa ma waktu dahu bo' supaya 'nsa' niya' takapin mangandōl ma iya. Suga' kahakahan isab in aku pinda na buttihi' sabab magnasihat na aku subay manga aa mangandōl ma si Isa. ²⁴ Manjari piyudji uk sigam Tuhan sabab pinda na aku mangandōl ni si Isa Almasi.

2

¹ Paglabay sangpu' ka 'mpat tahun minnihi', bayi aku pabayik pahi' ni Awrusalam magbe' ka si Barnabas. Biyo isab uk ku si Titus. ² Hangkan aku pahi' sabab iya pimanda' uk Tuhan ni aku. Pagtakka kami pahi', mag-isun kami maka manga nakura' jamaa si Isa, kami-kami sadja. Pihati uk ku ni sigam bang ayi bayi Lapal Hap pignasihat ni manga aa 'nsa'

Yahudi. Hangkan sigam pihati uk ku, sabab bang sigam 'nsa' kasulutan, 'nsa' niya' kapusan manga bayi tahinang ku ma dahu atawa hinang ku ma waktu itu. ³ Suga' kasulutan du sigam ma hinang ku. Minsan si Titus, minsan iya bangsa Girik, 'nsa' du iya liyōgōs uk sigam siyoho' mag-islam. ⁴ Bannal, niya' may'an aa kasehean masi mōgbōg agama Yahudi, kabayaan sigam subay si Titus pig-islam, suga' aa ian magbawu'-bawu' in sigam manga dawuranakan tabi mangandōl ma si Isa. Bayi sigam palamud ma pag-isunan ian nipihan bang kami me' ma sara' si Musa atawa 'nsa'. Sabab kami ian, pagka parakayo' ma si Isa Almasi, hawulaya na kami min bayi sara' biyōgbōgan dahu. Baya' sigam ngahinang kami banyaga' ma kalangnganan sara' bayi dahu ian. ⁵ Suga' 'nsa' kami baya' me' ma kabayaan aa ian minsan le' min tadda, sabab Lapal Hap itu subay halli' ma sabab bi supaya tananam bi pandu' kasabannalan.

⁶ Manga aa bistahan nakura' manga jamaa si Almasi, 'nsa' sigam noho' subay giyanapan pandu' ku. Minsan sigam bistahan aa langkaw 'nsa' bidda' ma aku sabab ma panganda' Tuhan sali'-sali' du aa kamemon; 'nsa' iya ngandapitan aa. ⁷ 'Nsa' du niya' pagsaway-saway sigam; gam na peen aku iyakuhan uk sigam in aku bannal pingandōl uk Tuhan matanyag nganasihat Lapal Hap pasal si Isa Almasi ni manga kabangsahan 'nsa' bangsa Yahudi, sali' si Petros isab pingandōl nganasihat pahi' ni bangsa Yahudi. ⁸ Sabab min kawasa Tuhan hangkan aku kawakilan matanyag Lapal Hap ni manga bangsa kasehean;

sali' du ma si Petros min kawasa Tuhan isab hangkan iya kawakilan matanyag Lapal Hap ni manga Yahudi. ⁹ Manjari si Petros, maka si Ya'kub, maka si Yahiya, sigam manga nakura' mahi', pagtakila sigam in aku kawakilan uk Tuhan, siyalam kami maka si Barnabas uk sigam tanda' in magdakayo' hinang kami kamemon. Mag-isun kami subay kami matanyag pahi' ni manga bangsa kasehean, bo' sigam matanyag ma diyōm bangsa Yahudi. ¹⁰ Iyamu' sadja uk sigam subay kami magtabang ma manga aa miskin ma diyōman sigam bo' iya na hi' asal tuyuan ku hinang.

Si Petros pihallingan uk si Paul

¹¹ Pag 'nsa' taggōl puwas ian, sabu kami ma hi' ma दौर Antiyok, pahi' si Petros. Dakayo' 'llaw in hinang na 'nsa' tawwa' hangkan biyaan iya uk ku. ¹² Sabab 'mboho' iya takka mahi', me' iya magsawu mangan ma manga aa suku' si Almasi iya 'nsa' Yahudi. Suga' pagtakka peen manga Yahudi min Awrusalam bayi siyoho' pahi' uk si Ya'kub, magtuwi si Petros paōkat min manga aa hi' 'nsa' Yahudi bayi pag-umpigan na hi' sabab iya tiyāw siyaway uk aa ian bahu takka sabab Yahudi ko' ian masi mōgbōgan sara' mag-islam. ¹³ Manga Yahudi kasehean mangandōl ni si Isa ma Antiyok ian, tiyāw du isab sali' si Petros, bo' kamemon sigam 'nsa' magsawu mangan maka sehe' sigam 'nsa' Yahudi sabab tiyāw siyaway. Minsan si Barnabas tabo-bo isab maghinang salaihi'. ¹⁴ Pag'nda' ku hinang sigam 'nsa' tawwa' maka pandu' bannal ma diyōm Lapal Hap pasal

si Isa Almasi, halling ku ni si Petros ma dahuhan sigam kamemon, “Kau iyu aa Yahudi,” uk ku, “suga' 'nsa' kau me' ma addat tabi Yahudi bo' me' kau ma addat bangsa saddi itu. Angay liyōgōs uk nu manga aa bangsa 'nsa' Yahudi subay mōgbōg manga addat Yahudi ian?”

Aa kamemon, Yahudi maka 'nsa', kalappasan ma sabab pangandōl sigam ma si Isa Almasi.

¹⁵ Iya bannal na, bangsa Yahudi du kami sabab tubu' min bangsa Yahudi, 'nsa' min bangsa kasehean, iya pigbahasa bangsa baldusa. ¹⁶ Suga' katauhan kami in 'nsa' niya' aa iyōnan bōntōl ma sawukat sara' agama biyōgbōgan uk na. Iya sadja iyōnan bōntōl uk Tuhan bang aa mangandōl ma si Isa Almasi. Hangkan ko', minsan kami Yahudi, mangandōl ma si Isa Almasi, bo' minnihi', min pangandōl kami ma si Isa iya hangkan kami bista bōntōl uk Tuhan. 'Nsa' ma sabab sara' agama biyōgbōgan uk kami, sabab 'nsa' niya' bista bōntōl uk Tuhan minsan lagi' salaingga uk na mōgbōg sara' agama. ¹⁷ Bang kami bangsa Yahudi baya' parakayo' ma si Almasi bo' supaya kami bista bōntōl uk Tuhan, bo' 'mboho' tabistu in kami dusahan, sali' manga bangsa kasehean iya 'nsa' Yahudi; na, salaingga na? Ōnan ta baha' si Almasi, iya sabab na hangkan kami dusahan? 'Nsa' na niya' tōōd kabannalan na! ¹⁸ Bang, sawupama, aku nagna' mōgbōg pabayik sara' bayi labbahan ku, bo' pandu' ku in sara' ian subay biyōgbōgan, iya na pasti' in aku dusahan pagka kalanggalan ku sara' hi'. ¹⁹ Suga' iya bannal na, pasal pamōgbōg

sara' hi', sali' aku hantang aa matay sabab aku pibōtang hukuman kamatay uk sara' hi' sabab 'nsa' tabōgbōg ku sara' hi'. Manjari hawulaya na aku min sara' supaya Tuhan biyōgbōgan uk ku. Hati na, butas na aku min bayi kajarihan ku tagna', sali' ibarat aa magbe' maka si Isa piyatay ma diyata' hag. ²⁰ Manjari kallum ku buttahi' 'nsa' min baran-baran ku, suga' min si Almasi pabōtangan ma diyōm atay ku itu. Sataggōl ku 'llum ma dunya itu mangandōl aku ma Anak Tuhan. Lasa iya ma aku sampay bayi na iya maglilla' matay ma sabab ku. ²¹ 'Nsa' labbahan ku lasa maka ase' Tuhan. Bang makajari kita bista bōntōl ma sabab sara' agama bōgbōgan tabi, 'nsa' niya' kapusan kamatay si Almasi ma sabab tabi.

3

Pamōgbōg sara' atawa pangandōl ta ma si Isa

¹ Kaam manga aa Galatiya, sā' tōōd pikilan bi iyu! Sayi bayi ngakkalan kaam in subay kaam mōgbōg sara' bayi siyulat uk si Musa? Bayi pasti' pamandu' ku ma kaam in si Isa Almasi matay ma diyata' hag supaya iyampun dusa bi. ² Tiyaw ta kaam. Salaingga panayima' bi Nyawa Tuhan? Tayima' bi Nyawa Tuhan sabab mōgbōgan sara' ian? 'Nsa' du! Suga' katauhan bi du in pamuwan Tuhan sadja Nyawa na ma kaam sabab kine uk bi maka kihagad uk bi Lapal Hap pasal si Isa Almasi. ³ Kaam iyu, 'nsa' manjari! Tagna' bi me' ma si Isa Almasi, Nyawa Tuhan pangandōlan bi, suga' buttahi' mangandōl

kaam ma kōsōg baran bi mōgbōg sara' agama. ⁴ Salainga pikilan bi, 'nsa' niya' kagunahan iya bayi talabayan bi sataggōl min tagna' kaam mangandōl ma si Isa? 'Nsa', mehe kagunahan na. ⁵ Bayi na kaam biyuwanan Nyawa Sutsi uk Tuhan bo' hinang uk na hinangan barakat ma diyōman bi. Salaihi' hinang na ma sabab kaam ngasip maka magkahagad Lapal Hap; 'nsa' ma sabab mōgbōgan panohoan sara' ian.

⁶ Pikilun bi si Ibrahim ma awwal lagi'. Niya' bayi siyulat ma diyōm Kitab, uk na, "Kihagad uk si Ibrahim janji' Tuhan ma iya, hangkan du iya bista bōntōl uk Tuhan." ⁷ Hangkan minnihi' tahati bi in sasuku mangandōl ni Tuhan, sigam tubu' si Ibrahim sabannal. ⁸ Pigbissala ma diyōm kitab bayi awwal lagi' pasal manga aa 'nsa' Yahudi, in sigam bistahan bōntōl du uk Tuhan bang sigam mangandōl ma iya. Pihatihan uk na Lapal Hap itu ma si Ibrahim ma awwal lagi', ma 'nsa' lagi' waktu na. Halling na ma si Ibrahim, "Ma sabab nu pamuwan ku kahapan ni manusiya' kamemon ma dunya itu." ⁹ Kihagad uk si Ibrahim janji' Tuhan ian, bo' sabab ian biyuwanan iya kahapan uk Tuhan. Damikkiyan du isab sasuku magkahagad ma bissala Tuhan biyuwanan du isab sigam kahapan sali' bayi ma si Ibrahim.

¹⁰ Suga' sasuku pasakdōl ma sara' agama, tawwa' sigam mulka' Tuhan. Sabab iya na itu bayi tasulat ma diyōm Kitab, uk na, "Sayi-sayi 'nsa' makaambat ngahinang kamemon panohoan sara' bayi siyulat ma dimay Kitab asal sigam pigmulkaan uk Tuhan."

¹¹ Manjari pasti' tōōd 'nsa' niya' aa bistahan bōntōl uk Tuhan ma sabab panohoan sara' biyōgbōgan uk na. Sabab uk Kitab, “Sayi-sayi mangandōl ni Tuhan, bistahan du iya bōntōl uk Tuhan, bo' iya 'llum saumul.” ¹² Bang sara' iya biyōgbōgan uk ta, 'nsa' giyuna pangandōl ta suga' iya giyuna, hulas-sangsa' ta. Sali' bayi bissala ma dimay sara', uk na, “Aa makabōgbōg kamemon panohoan diyōm sara' itu 'llum du iya ma sabab na.”

¹³ Pagka salaihi', bang 'nsa' taambat ta panohoan sara' kamemon tawwa' kita mulka' Tuhan. Malayinkan talakkat du kitabi uk si Almasi, pagka iya makananam mulka' ganti' tabi. Sabab niya' bayi tasulat ma diyōm Kitab, uk na, “Bang aa giyantong piyatay ma diyata' hag, in aa ian tawwa' mulka' Tuhan.” ¹⁴ Bayi si Almasi maglilla' piyatay salay'an bo' supaya piniyaan kahapan manga aa 'nsa' Yahudi iya kahapan bayi panganjanji' Tuhan ma si Ibrahim bayi masa awwal, maka supaya ma sabab pangandōl tabi ma si Isa Almasi makatayima' kitabi Nyawa Sutsi iya bayi panganjanji' uk Tuhan.

Sara' maka Janji' Tuhan

¹⁵ Manga dawuranakan ku, buwanan ta kaam dalil. Bang niya' duwa aa magjanji', bo' bayi na tasaksian, 'nsa' kapindahan na atawa makapaganap ma pagsulitan sigam. ¹⁶ Salaitu isab ma janji' Tuhan. Bayi iya nganjanji' ma si Ibrahim maka ma panubu' na, bo' 'nsa' ma kahekahan panubu' si Ibrahim iya bayi kapagjanjian. Iya iyōnan panubu' itu dakayo' du, hati na si Almasi.

¹⁷ Salaitu dalil na bang hiyati, niya' kapagsulutan Tuhan bayi pabōtang na ma waktu kapangan-janji' na ma si Ibrahim, makalabayan peen 'mpat hatus maka tallumpu' tahun, bo' niya' sara' bayi pabōtang na. Malayingkan, in kapagsulutan tagna' ian, 'nsa' kapindahan ma sawukat niya' na sara', maka janji' Tuhan ian 'nsa' kapindahan.

¹⁸ Bang si Ibrahim sawupama bayi pihampitan pusaka' ma sabab kalangnganan sara' sadja, sali' 'nsa' niya' kagunahan ma bayi janji' ian. Suga' iya bannal na, iya hangkan si Ibrahim kabuwanan pusaka' uk Tuhan, sabab niya' asal janji' Tuhan ma iya. ¹⁹ Manjari, bang salay'an, ayi kagunahan sara' ian? Baan ta kaam, in sara' ian piganap sadja uk Tuhan ni janji' na bo' supaya katauhan manga manusiya' in sigam taga dusa. Bo' sara' ian wajib pamean sataggōl 'nsa' lagi' bayi palahil dakayo' tubu' si Ibrahim itu (hati na si Almasi), iya katumanan janji' Tuhan. In sara' ian bayi siyongan ni manga malaikat, bo' iyampa pisampay uk sigam ma si Musa, bo' iya magpaōt masampay sara' ian ni manusiya'.

²⁰ Suga' panganjanji' Tuhan ma si Ibrahim, 'nsa' iya noho' sayi-sayi paōt, sabab Tuhan dakayo'-kayo' nganjanji'.

In Kagunahan Sara'

²¹ Kalu tapikil bi niya' pagsaggaan ma sara' si Musa maka ma janji' Tuhan ian, suga' 'nsa'. Dakagaraan du. Bang bayi kitabi kapabōtangan sara' taga kawasa muwan kallum tattap ma manusiya', makajari kitabi iyōnan bōntōl uk Tuhan ma sabab sara' iya biyōgbōgan. Suga'

'nsa' niya' sara' salaihi'. ²² Suga' manusiya' itu dusahan kamemon, sali' sigam tabo-bo uk dusa, sali' bayi siyulat pasal sigam ma dimay Kitab. Hangkan ma sabab pangandōl ta sadja ma si Isa Almasi, kabuwanan kitabi kahapan min Tuhan, sali' bayi asal panganjanji' na ma sasuku mangandōl ma iya.

²³ Sataggōl 'nsa' lagi' palahil pandu' pasal si Isa, kitabi manusiya' sali' sapantun pilisu tiyambōlan uk sara' sataggōl 'nsa' lagi' katauhan pasal pangandōl ma si Isa bo' iyampa kita makalappas. ²⁴ Bayi kitabi pig-agihan uk sara' si Musa sataggōl si Almasi 'nsa' lagi' bayi paitu ni dunya, supaya kita mangandōl ma iya bang palahil na, bo' kita iyōnan bōntōl uk Tuhan. ²⁵ Buttihi' taabut na waktu pangandōl ta ma si Isa, 'nsa' na kita subay pig-agihan uk sara' ian. ²⁶ Kaam iyu, anak Tuhan du kamemon ma sabab pangandōl bi ma si Isa Almasi iya parakayoan bi. ²⁷ Bayi na kaam piyandi tanda' saksi' in kaam parakayo' na ma si Almasi, bo' kajarihan si Almasi iya kajarihan bi na. ²⁸ Manjari sali' du aa magpangandōl kamemon. 'Nsa' niya' pagbiddaan na, Yahudi maka bangsa saddi, ata maka aa 'nsa' ata, lalla maka danda, sabab dambean du kaam kamemon pagka parakayo' na kaam ma si Isa Almasi. ²⁹ Basta kaam suku' ma si Almasi bista du kaam sali' panubu' si Ibrahim, bo' kaam biyuwanan kahapan bayi panganjanji' Tuhan ma si Ibrahim hi'.

4

¹ Pahati ta lagi' kaam. Bang sawupama niya'

onde'-onde' bayi matay 'mma' na, pamusaka' ma iya bayi alta' 'mma' na hi'. Suga' sataggōl 'nsa' lagi' sangpōt umul na, 'nsa' lagi' iya tapamuwan ayi-ayi bayi pamusaka' ma iya. Sali' iya masi banyaga' ngipat. ² Pigbayaan iya sampay pangalta' na uk aa ngipat iya. Subay taabut waktu bayi pama'-ma' uk 'mma' na, bo' niya' kapatut na magbaya' ma alta' na. ³ Damikkiyan na isab kitabi ma waktu dahu, iya waktu kita sali' onde'-onde' lagi', bayi kitabi ma pangantanan bangsa ibilis, iya magbaya' ma diyata' langit. ⁴⁻⁵ Suga' pagtaabut na waktu bayi panganggara' uk Tuhan, magtuwi siyoho' uk na Anak na paitu ni dunya. Iyanakan iya uk manusiya'. Bangsa Yahudi iya: bayi biyōgbōgan uk na sara' bayi siyulat uk si Musa. Iya hangkan anak na bayi siyoho' paitu, supaya tapaluwas uk na sasuku banyaga' uk sara' maka supaya kitabi manusiya' hinang manga anak Tuhan. ⁶ Kapastian in kaam anak Tuhan sabab tiya' na Nyawa Sutsi bayi piyabo uk Tuhan ni diyōm atay bi, deyo' isab min anak na si Isa. Iya hangkan kitabi makajari ngōn 'Mma' ma Tuhan, ma sabab kawasa Nyawa Sutsi itu. ⁷ Hangkan kaam 'nsa' na taōnan banyaga' suga' anak Tuhan na. Pagka anak na kaam, pamuwan Tuhan kamemon kahapan suku' ma manga anak na.

Bimbang si Paul pasal Aa Galatiya

⁸ Ma waktu dahu ma 'nsa' lagi' katauhan bi Tuhan, sali' kaam banyaga' pigbayaan uk manga ibilis bayi pagtuhanan bi. ⁹ Suga' buttihi' katauhan bi na Tuhan, bo' hap lagi' bang uk ku

katauhan kaam uk Tuhan. Na, angay kaam me'-me' pabayik ma kaaddatan maka usulan bayi min masa palabay ian bo' 'nsa' niya' kawasa atawa pus na? Kabayaan bi hinang sali' banyaga' pabayik? ¹⁰ Biyōgbōgan na peen uk bi manga kaaddat-addatan pasal manga 'llaw pagmulliya bi, sampay paghinang bi ma bulan atawa ma musim maka panahunan. ¹¹ Susa aku ma pasal bi. Luhay 'nsa' niya' kasongan bayi hinang ku maiyu ma kaam.

¹² Manga dawuranakan ku, amay-amay niya' amu' ku ma kaam, subay singōran bi hinang ku papuwas min sara' Yahudi, sabab hinang ku hi' sali' du aku maka kaam 'nsa' Yahudi. 'Nsa' niya' bayi dusa bi ma aku, hap sadja pangahatul bi ma aku. ¹³ Katauhan bi du pasal bayi kahalan kahanti' ku ma kaam tagna', bayi aku takkahan saki ma kamaiyuhan ku, hangkan aku paiyu ma kaam matanyag Lapal Hap. ¹⁴ Minsan kaam kahunitan ma sabab saki ku, 'nsa' du aku kasmuhan bi atawa tayikutan bi, suga' gam peen siyagina aku uk bi sali' panagina bi malaikat bang ganta' piyabo uk Tuhan. Pig-addatan aku uk bi sali' pangaddat bi ma si Isa Almasi bang sawupama iya nibaw ma kaam. ¹⁵ Mehe tōōd kōg-baya' bi ma waktu kamaiyu ku ma kaam. Aku du makaba' pasal ase' bi ma aku, sabab bang ganta' bayi makajari sadja killoan uk bi mata bi pangangganti' mata ku. Suga' painay buttihi' pinda na lasa bi ma aku? ¹⁶ Kalu takannal bi in aku sali' bantahan bi ma sabab bannal sadja bissala ku ma kaam?

¹⁷ Manga aa kasehean iyu magpandu' ma kaam

manga pandu' 'nsa' bannal, in aa iyu magbawu'-
 bawu' in sigam bimbang ma kaam suga' miyak-
 sud uk sigam 'nsa' kahapan bi. In kabayaan
 sigam subay kaam butas min aku bo' supaya
 sigam sadja biyōgbōgan uk bi. ¹⁸ Asal hap
 bang kaam bimbang ma kasehean bi sakahaba'
 waktu, minsan aku maiyu atawa ma likut ku,
 basta kahapan iya maksud bi. ¹⁹ Kaam manga
 anak-mpu ku, kahunitan pikilan ku pabayik
 ma pasal bi, sali' sapantun danda kahunitan
 bang song nganak. Hilu' pikilan ku ma pasal
 bi sataggōl 'nsa' lagi' si Almasi magbaya' ma
 dimay atay bi. ²⁰ Kabayaan ku in subay aku
 maiyu ma kaam buttihi', bo' supaya tabo ta kaam
 magbissala magharap sabab susa tōōd pamikil
 ku ma pasalan bi.

Si Hagar maka si Sara hinang dalilan

²¹ Niya' tiyaw ku ma kaam sasuku kaam baya'
 mōgbōg ma sara' bayi siyulat uk si Musa; 'nsa'
 katauhan bi ayi bayi bissala sara' ian? ²² Ba' na
 sara' ian, in si Ibrahim taga anak duwa lalla;
 dakayo' ian anak na min si Hagar, handa na
 banyaga'; maka dakayo' hi' anak na min si Sara,
 iya handa na poon tōōd. ²³ Anak na min danda
 banyaga' ian sali' panganak kasehean ma dunya
 itu, suga' saddi iya min handa na poon tōōd, iya
 'nsa' banyaga'. In anak si Ibrahim dakayo' itu
 bayi iyanakan panumanan bayi janji' Tuhan ma
 iya. ²⁴ Na, salaitu hatulan na: in duwa danda
 itu sali' dalil duwa pagsulutan Tuhan maka
 manusiya'. Si Hagar, danda banyaga' hi', sali'
 dalil pagsulutan tagna' sampay sara' na, iya bayi

pibōtangan bangsa Yahudi ma hi' ma diyata' bud Turusina. Banyaga' isab anak si Hagar, hati na manga aa magpame' ma sara' agama, iya aturan pagsulutan tagna' hi'. ²⁵ Manjari si Hagar iya diyalil sara' agama bayi duwai min bud Turusina ma hi' ma lahat Arab, iya isab sali' sapantun agama min Awrusalam buttihi', sabab tabanyaga' na sigam uk sara' agama iya pamean sigam. ²⁶ Suga' si Sara iya diyalil pagsulutan bahu. Iya sali' sapantun ina' tabi manga mangandōl ma si Isa. Hawulaya na kitabi min aturan tagna' hi' ma sabab langnganan pagsulutan bahu iya pibōtangan ma Awrusalam bahu marimay sulga'. ²⁷ Tasulat ma diyōm kitab, uk na,

“Magkōgkōg kau, danda,

minsan 'nsa' kau bayi tawwa' anak!

Ngallang kau pakōsōg sabab kakōgan nu

minsan kau 'nsa' bayi makananam paddi' pag-anak!

Sabab manga anak ma handa bayi imbanan uk halla na,

heka lagi' min handa 'nsa' bayi imbanan uk halla na.”

²⁸ Manga dawuranakan ku, kaam iyu anak Tuhan du sabab tiyuman uk na janji' na. Sali' du kaam maka si Isahak iya panumanan janji' Tuhan ma si Ibrahim. ²⁹ Bistahun bi bayi waktu awal hi', in anak si Hagar iya bayi iyanakan sali' kasehean ma dunya. Pagmehe na peen bayi iya ngalaat danakan na, iya bayi iyanakan ma sabab barakat min Nyawa Tuhan ma ina' na. Damikkiyan na isab kitabi buttihi', niya' na

peen ngalaat kitabi. ³⁰ Suga' pikilun bi bayi sulat ma dimay kitab, uk na, "Paluwasun bi danda banyaga' hi' maka anak na sabab anak banyaga' 'nsa' manjari bihagian pusaka' bayi pangamban ma anak min handa poon, iya 'nsa' banyaga'." ³¹ Manjari itu, manga dawuranakan, 'nsa' kitabi sali' anak danda banyaga' hi'. Kitabi itu, sali' anak danda 'nsa' banyaga'.

5

Patōtōg Kaam ma Kahawulayahan

¹ Kitabi itu, hawulaya du min bayi pagbanyagaan tagna' sabab piyuwasan na kitabi uk si Almasi. Hangkan du kaam daa me' hinang banyaga' pabayik; subay kaam patōtōg sadja pagka kaam hawulaya.

² Asipun bi bissala ku itu, bo' baran ku halling. Bang kaam ganta' ngaho' pig-islam bo' supaya kaam bistahan bōntōl uk Tuhan, tahinang bi si Almasi sali' 'nsa' niya' guna ma kaam. ³ Badaan ta kaam pabayik: in sasuku pig-islam me' ma panohoan sara' hi' subay bōgbōg sigam panohoan sara' hi' kamemon. ⁴ Sasuku kaam magtuyu' bistahan bōntōl ma panganda' Tuhan ma sabab pamōgbōg bi sara' hi', sali' hantang kaam pabutas min si Almasi. Palawak kaam min ase' maka lasa Tuhan. ⁵ Suga' pangahōwat tabi in kitabi bistahan bōntōl uk Tuhan sabab pangandōl tabi ma si Isa Almasi. Maka iya na agaran tabi sabab hinang barakat Nyawa Tuhan. ⁶ Sabab bang kitabi pasōd ma si Isa Almasi, sali'-sali' na kitabi kamemon ma panganda' Tuhan, aa

bayi labay pig-islam maka 'nsa'. Iya sadja halga' ma Tuhan bang niya' pangandōl tabi ma si Isa maka lasa tabi ma pagkahi tabi.

⁷ Asal hap bayi pame' bi ma pandu' bannal pasal si Isa Almasi. Suga' sayi bayi ngalōgōs kaam hangkan kaam parōhōng na me'? ⁸ 'Nsa' min Tuhan bang pangalōgōs salaihi', sabab Tuhan bayi nawag ma kaam subay me' ma pandu' bannal. ⁹ Dalilun bi pasulig: bang pasulig itu pilamud ma addun makapasulig kamemon addun. Salaihi' du isab ma pandu' bengkok. ¹⁰ Suga' minsan salay'an, tantu aku in pikilan bi 'nsa' magbidda' maka pikilan ku sabab si Isa Almasi pasōran tabi sali'-sali'. Maka aa nasat pikilan bi ma pasal pandu' na bengkok, tantu iya pigmulkaan uk Tuhan, minsan sayi.

¹¹ Manga dawuranakan ku, niya' kono' haka in aku mandu' pasal pag-islam subay biyōgbōgan lagi', bang sawupama bannal iyu, angay aku masi binsana' uk manga Yahudi itu. Iya pamandu' ku pasal kamatay si Isa ma diyata' hag pamapuwas dusa, 'nsa' du makalaat atay sigam, basta bayi pigbe' maka pandu' sigam pasal pag-islam. ¹² Manga aa nasat pikilan bi ma pandu' sigam in kaam subay pig-islam, hap lagi' sigam ngehetan harapan sigam.

¹³ Manjari kaam iyu, manga dawuranakan ku, bayi kaam pene' uk Tuhan supaya kaam pihawulaya min usulan sara' hi'. Suga' pahalli' kaam. Daa dulin bi napsu baran bi ma sawukat kaam hawulaya na. Hap lagi' bang kaam ti'bōt magtabang-tiyabang ma sabab lasa bi pa dangan pa dangan. ¹⁴ Sabab iya na itu kamaujuran

panohoan sara' kamemon, tabe' ma panohoan dakayo' itu: uk na, "Lasahun bi pagkahi bi manusiya' sali' lasa bi ma baran bi." ¹⁵ Suga' bang kaam magsasa' maka magkōsōg-kōsōgan sali' hantang manga ero' magkeket subay pahap-hap kaam sabab song kaam magkaat ka pagkahi bi.

Nyawa Tuhan atawa Napsu Manusiya'

¹⁶ Itu halling ku kaam: parulun bi Nyawa Tuhan magbaya' ma baran bi bo' tantu 'nsa' karulan napsu bi. ¹⁷ Iya kabayaan napsu ta maka kabayaan Nyawa Sutsi mag-agaw-kōsōg; duwan jinis baya' itu 'nsa' mag-uyun; iya hangkan 'nsa' kitabi makarapat ngahinang ayi-ayi kabayaan tabi. ¹⁸ Suga' bang kitabi pignakuraan uk Nyawa Sutsi, puwas du kitabi min kōsōg sara' hi'.

¹⁹ Katauhan ta iya katōbtōban manga aa bang ngandulan napsu baran sigam, sabab salaitu na peen hinang uk sigam: magjina, magbaisan, sampay maghinang kasabulan. ²⁰ Piyudji uk sigam ma manga tuhan-tuhan hi', maghinang-hinang sigam pagkahi sigam sali' pantak maka ilmu'; magbanta na peen maka magbono'; maglindi-lindi maka magkabansi, baya' sigam palangkaw min pagkahi sigam. Magsual na peen sigam; iyōkat uk sigam aa magdawu-ransehan. ²¹ Pagnapsuhan sigam panyap sehe' sigam. Maglami-lami sigam sabu mag-inum, magpalango di sigam. Maka niya' lagi' hinang sigam salaihi'. Na bayikan ku bisssala ku ma dahu, sayi-sayi maghinang manga hinang laat

itu 'nsa' tōōd pisōd diyōm pagparinta Tuhan ma sosongun.

²² Suga' bang aa pigbayaan uk Nyawa Tuhan, iya na itu kahinangan na: lasa iya ma pagkahi na; tattap kakuyagan na; sannang iya ma pamikil na. Tatasan na pagkahi na minsan inay; nabang sadja iya; tau iya magmura; kapangandōlan iya. ²³ Deyo' pangatay na; bo' 'nsa' iya me' ma napsu na. 'Nsa' niya' sara' nguntara ma hinang salaihi'. ²⁴ Manjari sayi-sayi magpasuku' ma si Isa Almasi, piansa' kajarihan sigam bayi laat; sali' dalil sigam bayi paunung maka si Isa matay ma diyata' hag. Hati na, napsu maka baya' sigam kamemon, piansa' sabab 'nsa' karulan. ²⁵ Sabab biyuwanan kitabi kajarihan bahu uk Nyawa Tuhan hangkan kitabi subay me' ma pigbayaan uk na. ²⁶ Daa na kitabi subay magabbu-abbu atawa magparugal sehe' tabi maka daa kitabi ngimbuhan sehe' tabi.

6

Magtabang-tabang kaam

¹ Manga dawuranakan ku, bang niya' sehe' bi taabut ngahinang dusa, kaam iyu, pigbayaan uk Nyawa Tuhan subay iya manduan iya bo' supaya iya ngalabba min dusa hi'. Suga' pamandu' bi ma iya subay hatul. Iya du kaam isab subay pahap-hap bo' kaam isab 'nsa' tabo-bo maghinang dusa. ² Magtabang-tabang kaam pa dakayo' pa dakayo' bang ganta' kabohatan. Sabab bang hinang bi salaihi' bean bi panohoan si Almasi. ³ Bang niya' aa langkaw atay, pangannal in iya hap tōōd

min kasehean, pig-akkalan uk na di na. ⁴ Subay kaam nanding di bi dakayo' pa dakayo' bang salaingga hinang bi. Bang hati hap, makajari isab kaam magkōgkōgan di bi. Daa pakōgkōgan bi ma sawukat uk bi in hinang bi labi min hinang aa dakayo'. ⁵ Sabab kitabi pa dakayo' pa dakayo' subay nanggung ayi-ayi pangangganta' ma kitabi.

⁶ Sayi-sayi kaam bayi makaguru pasal palman Tuhan, subay kaam nabang ma aa pagguruhan bi.

⁷ Daa kaam sā' ma pamikil bi, in Tuhan 'nsa' tarupang. Ayi-ayi tiyanōm uk aa, magbuwa' du isab maka niya' pag-ani na. Hati na, ayi-ayi hinang uk aa, tiyungbasan iya ma hinang na. ⁸ Bang diyulan uk na napsu na, tiyungbasan iya kamatay saumul-umul. Bang diyulan uk na kabayaan Nyawa Tuhan, tiyungbasan iya kallum tattap ma diyōm sulga'. ⁹ Hangkan na subay kitabi 'nsa' siyumu maghinang hap. Sabab bang 'nsa' libbahan uk tabi hinang hap, tantu kitabi tiyungbasan pahala' ma sosongun. ¹⁰ Hangkan du isab sakahaba' waktu subay kitabi maghinang kahapan ma aa kamemon, iya labi na manga dawuranakan tabi mangandōl ma si Isa.

Bissala Pangubusan

¹¹ 'Ndaun bi katangbusan sulat itu: sulatan tangan ku ko' itu hangkan mehe batang sulat na. ¹² Manga aa iyu maglōgōs-lōgōs kaam subay mag-islam, iya iyapas uk sigam kaban-tugan sabab hinang sigam pasal agama. Suga' tiyāw sigam liyaat uk aa kasehean ma sabab

pangandōlan sigam ma kamatay si Almasi ma diyata' hag. ¹³ Minsan sigam mandu' subay kaam mag-islam me' ma sara' bayi siyulat uk si Musa, 'nsa' kabōgbōgan sigam panohoan sara' hi'. Baya' sigam bang kaam mag-islam supaya sadja sigam magpabantug ōn sabab in kaam tabo-bo uk sigam. ¹⁴ Suga' aku itu, 'nsa' niya' kabantugan ku saddi min kamatay Panghu' tabi si Isa Almasi. Puwas na aku min dusa ku ma sabab kamatay na ma diyata' hag ian, bo' 'nsa' na niya' baya' ku ma napsu laat ma dunya itu. 'Nsa' isab lamud ku me' ma ligōt dunya. ¹⁵ 'Nsa' du mehe ma atay ku bang aa mag-islam atawa 'nsa'. Iya sadja mehe ma atay ku bang kitabi bayi biyahuhan uk Tuhan. ¹⁶ Sasuku me' ma pamandu' ku itu, mura-murahan bang sigam makananam kasulutan Tuhan ma dimay atay sigam sampay kiasean uk Tuhan. 'Nsa' isab sigam sadja, suga' aa suku' Tuhan kamemon.

¹⁷ Ubus na aku. Puwas itu subay 'nsa' niya' nasat aku pabayik. Sabab niya' limpa' pali' ma baran ku pasti' in aku sasohoan si Isa.

¹⁸ Manga dawuranakan ku, mura-murahan bang peen kaam tiyabang maka kiasean uk Panghu' tabi si Isa Almasi. Amin.

Kitab Injil

Sama, Pangutaran: Kitab Injil (New Testament)

copyright © 1994 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Sama, Pangutaran)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

2151cb29-f3ad-5b77-a81f-9337cdca0c86